

פרק קמו

ברית השלום (תורכיה)

פרק קמו.
 פקודות
 מס' 28 לש' 1925
 מס' 25 לש' 1926
 מס' 30 לש' 1934

פקודה הקובעת הוראות בענין הטלת ברית השלום עם תורכיה
 על פלשתינה (א"י)

[6 נאוגוסט, 1924]

הואיל וביום 24 ביולי 1923 נחתמה בלוזאן בשם הוד מלכותו ברית שלום עם תורכיה, הקרויה מכאן ולהלן „הברית“;

והואיל והאמנות, הפרוטוקולים וההצהרה הנזכרים בתוספת הראשונה לפקודה זו נחתמו אף הם בלוזאן באותו יום בשם הוד מלכותו, וביום 6 באוגוסט 1924 גערך זכרון-דברים על קבלת הודעות אשר של הברית והאמנות הנ"ל;

והואיל וביום 23 בנובמבר 1923 נחתמה בפריז אמנה בענין הערכת הנזקים שנגרמו לנתיני הממשלות החתומות על האמנה ובענין תשלום דמיהם לאותם נתינים, וכן נחתם בו בזמן ובו במקום פרוטוקול המצורף לאותה אמנה;

והואיל ועפ"י מנשר מאת הנציב העליון לפלשתינה (א"י) מיום 7 באוקטובר 1924, שנתפרסם בעתון הרשמי מיום 15 באוקטובר 1924 ניתן צו כי יום 6 באוגוסט 1924 יחשב בארץ הממונות של פלשתינה (א"י) כיום גמר המלחמה עם תורכיה;

והואיל ובחוק הפרלמנט הקיסרי הקרוי חוק ברית השלום (תורכיה) 1924 נאמר כי הוד מלכותו ימנה פקידים, יקבע משרות ויוציא דברי מלך במועצה ויעשה דברים, ככל אשר יראה צורך בהם, לשם ביצועם של הברית והאמנות והפרוטוקולים הנ"ל ולשם מתן תוקף לכל הוראה מהוראותיהם ולשם מתן סמכות שיפוט לבתי המשפט אשר

בדומיניונים של הוד מלכותו בענינים שעפ"י האמנה בדבר תנאי מגורים, תנאי העסק והשפוט, מסור השפוט לאותם בתי משפט בלבד; ועל פי דבר מלך במועצה הקרוי דבר המלך במועצה בענין ברית השלום (תורכיה) 1924, השתמש הוד מלכותו באותה סמכות;

והואיל והברית כוללת את הסעיפים וחלקי הסעיפים המפורטים בחלק א' מן התוספת השניה של פקודה זו: והאמנה הנזכרת לאחרונה כוללת אותו חלק מן הסעיף המפורט בחלק ב' מאותה תוספת; וכדי ליתן לה תוקף יש צורך שיהא תוקף להוראות הבאות לקמן;

מס' 30 לש' 1934

והואיל ובמנשר שהוצא ע"י המפקד העליון של חילות המשלחת המצרית ביום 21 בדצמבר 1919 ושנתפרסם בעתון הרשמי מיום 1 בפברואר 1920, נאמר כי יש למנות בפלשתינה (א"י) אפוטרופוס צבורי על נכסיהם של נתיני האויב ולמסור בידו את הסמכויות והתפקידים המפורטים בו במנשר, וכי כל הנכסים שיחול עליהם צו שינתן עפ"י אותו מנשר יהיו מסורים בידי האפוטרופוס הצבורי עד לחתימת ברית השלום עם תורכיה או עד למתן צו חדש:—

מס' 48 לש' 1919

לפיכך מחוקק בזה הנציב העליון לפלשתינה (א"י) בעצתה של המועצה הפלשתינאית (א"י) לאמור:—

1. פקודה זו תקרא פקודת ברית השלום (תורכיה).

השם הקצר

2. סעיפי הברית ואותם החלקים מסעיפי הברית המפורטים בחלק א' מן התוספת השניה של פקודה זו יהא להם תוקף מלא של חוק בפלשתינה (א"י); ולצורך בצועם של סעיפים אלה יהא תוקף להוראות דלקמן:—

סעיפי הברית יהא להם תוקף בפלשתינה (א"י)
מס' 30 לש' 1934

(א) על האפוטרופוס הצבורי לשלם כל כסף שבידו או להעביר כל רכוש שמסור בידו עפ"י המנשר הנ"ל מיום 21 בדצמבר 1919, לאותו אדם שעפ"י הברית יש לשלם לו אותו כסף או להעביר לו אותו רכוש:

מס' 48 לש' 1919

בתנאי שמקרקעים המסורים לידו בשעה זו יוכלו להשאר מסורים בידו למשך שנה אחת לאחר גמר המלחמה עם תורכיה, דהיינו, עד יום 6 באוגוסט 1925;

(ב) המזכיר הראשי של ממשלת פלשתינה (א"י) הוא יהא הרשות המוסמכת לצורך סעיף 70 של הברית, עד כמה שאותו סעיף חל על כסף או על רכוש אחר בפלשתינה (א"י) ;

(ג) כל ההחלטות של בית הדין המעורב לבוררות שיוקם עפ"י פרק ה' מחלק ג' של הברית, אם הן בגדר שפוטו של אותו בית הדין, תהיינה סופיות ומכריעות ומחייבות את כל בתי המשפט, וכל פסק של בית הדין המעורב לבוררות אפשר לבצעו בבית המשפט האזרחי הראשי בעל השפוט המקורי אשר במקום שבו מצוי הכסף או הרכוש האחר, ממש כדרך שמבצעין צו שנתקבל באותו בית משפט באותו ענין ;

(ד) כדי לכוף עד להופיע בפני בית הדין המעורב לבוררות, בכל מקום שהוא יושב לדין וכדי להכריחו להראות מסמכים לאותו בית דין, תהא למזכיר הראשי הסמכות ליתן צוויים שכוחם יהא יפה כאילו היה המשפט המתברר בפני אותו בית דין משפט בפני בית משפט אזרחי, וכאילו היה הצו הזמנה רשמית הנתנת מטעם אותו בית משפט כשהוא משמש כדין בסמכותו, ואותו בית משפט יטיל אותה בהתאם לכך, וכל סרוב לציית לצו כזה נענשין עליו כשם שנענשין על ביוון בית המשפט עפ"י פקודת בייון בית המשפט ;

(ה) מיום שתקבל הברית תוקף ואילך תהא לרושם הפטנטים, סימני האמצאה וסימני המסחר הסמכות להטיל בכל אותם המקרים שבהם מחדשים פטנטים וסימני אמצאה עפ"י הוראות סעיף 87 של הברית, את התנאים שיראה צורך בהם להגנת זכויותיו של צד שלישי אשר ניצל פטנטים או סימני אמצאה אלה או השתמש בהם במשך הזמן שפקע כוחם.

3. ההסכם הכלול בסעיף 16 של האמנה בענין תנאי המגורים והעסק והשפוט המפורשים בחלק ב' מן התוספת השניה של פקודה זו יהא להם תוקף מלא כתוקף של חוק בפלשתינה (א"י), ולצורך בצועו של הסכם זה יהא תוקף להוראות דלקמן : —

(א) בהתחשב עם הוראות סעיף 2 מדבר המלך בענין ברית השלום (תורכיה), 1924, יהא לבית המשפט המחוזי של ירושלים שיפוט בכל עניני המצב האישי של נתיני פלשתינה (א"י) שאינם מושלמים והמתגוררים עתה בתורכיה.

השמוש בסעיף 16 של האמנה בענין תנאי המגורים והשפוט
מס' 30 לט' 1934

(ב) החוק שבית המשפט המחוזי של ירושלים ינהג על פיו בכל ענין שבו ניתן לבית המשפט שפוט עפ"י סעיף זה, יהא אותו חוק שהיו נוהגין על פיו באותו ענין עפ"י סעיף 10 מדבר המלך העותומני 1910*, אילו היה אותו ענין נידון ע"י בית המשפט שנוסד והיושב לדין עפ"י אותו דבר מלך.

התוספת הראשונה

(מבוא)

1. אמנה בענין תנאי המגורים, תנאי העסק ותנאי השפוט.
2. אמנה מסחרית.
3. הצהרת התנינה ופרוטוקול.
4. פרוטוקול בענין זכויות מסויימים שניתנו בקיסרות העותומנית.

התוספת השניה

חלק א.

(פרק ב)

סעיף 57.

נבולות הומן להגשת תלושי רבית או תביעות לרבית על מלוות ומפרעות של החוב הצבורי העותומני ועל המלוות התורכיות של שנות 1855, 1891, ו-1894, שהמס המצרי משועבר להן, ונבולות הומן שיקבעו להגשת בטחונות של מלוות אלה שזכו בנורל להפרע, יהא דינם, בארצות של הממשלות החתומות על ברית זו, כאילו בוטלו מיום 29 באוקטובר 1914 ועד שלווה חדשים לאחר מתן תוקף לברית זו.

סעיף 58.

כמו כן מסכימה תורכיה לכלי לתבוע מן הממשלה הבריטית או מנתיניה לסלק חזרה את הסכומים ששולמו בעד ספינות המלחמה שהממשלה העותומנית הומינה באנגליה ואשר הממשלה הבריטית תפשתן בשנת 1914, והריהי מסתלקת מכל תביעה בענין זה.

* עיין „מראי מקומות“ בסוף הכרך.

מס' 25 'ג' 1926

סעיף 60.

המדינות שלזכותן נקרעו חבלי-ארץ מן הקיסרות העותומנית לאחר מלחמות הבלקן או בתוקף ברית זו תרכושנה בלא תשלום את כל הנכסים והאחוזות של הקיסרות העותומנית אשר באותם חבלי ארץ.

מוסכם בזה, כי הנכסים והאחוזות שהעברתם מרשות בית המלכות לרשות המדינה נקבעה עפ"י האיראדות מיום 26 באוגוסט 1324 (8 בספטמבר 1908) ומיום 20 באפריל 1325 (2 במאי 1909) וגם אותם הנכסים והאחוזות שהיו מתנהלים ביום 30 באוקטובר 1918 ע"י בית המלכות לטובת שירות צבורי, הריהם כלולים בין הנכסים והאחוזות הנזכרים בפסקא הקודמת, ואותן המדינות הנזכרות לעיל יורשות את זכויות הקיסרות העותומנית בנכסים ובאחוזות הנזכרים לעיל. ה"וקפים" שנוצרו באותם נכסים יוספו להתקיים.

המחלוקת שנתגלעה בין ממשלת יון ובין הממשלה העותומנית בענין הנכסים והאחוזות שעברו מרשות בית המלכות לרשותה של המדינה והמצויים בארצות שהיו שייכות לפנים לממשלה העותומנית והועברו ליוון, אם לאחר מלחמות הבלקן ואם לאחר מכן, תובא לפני בית דין לבוררות בהאג, בהתאם לפרוטוקול המיוחד מס' 2 המצורף לברית אתונה מיום 14—14 בנובמבר 1913. היקף סמכותו של בית הדין יקבע ע"י שתי הממשלות.

הוראות הסעיף הזה אין בהן כדי לשנות את אופים המשפטי של הנכסים והאחוזות הרשומים על שם בית המלכות או המנוהלים על ידה, ואשר לא נזכרו בפסקא השניה ובפסקא השלישית דלעיל.

סעיף 64.

המונח „מעצמות ההסכמה" שבחלק זה מירושו הממשלות החתומות על ברית זו, פרט לתורכיה.

המונח „נתיני מעצמות ההסכמה" כולל אנשים, חברות והתאגדויות של המדינות החתומות על ברית זו, פרט לתורכיה, או של מדינה או ארץ הכפופה לחסותה של אחת המדינות הנ"ל.

מהוראות חלק זה הרנות בענין „נתיני מעצמות ההסכמה" יהנו אנשים אשר אינם נתיני אחת ממעצמות ההסכמה אלא שמפאת שהיו נתונים למעשה להגנתה של מעצמה מן המעצמות הנ"ל היה יחס השלטונות העותומנים אליהם כמו אל נתיני מעצמות ההסכמה ואשר משום כך נפגעו אף הם.

סעיף 65.

הנכסים, הזכויות והאינטרסים שעודם קיימים ואשר אפשר לזהותם כארצות שנשארו תורניות בתאריך תקפה של ברית זו והשייכים לאנשים שהיו נתיני מעצמות ההסכמה ביום 20 באוקטובר 1914, יוחזרו מיד לבעליהם בסצמם הקיים.